

Kursplan för

Psyko terapeutisk klinik 3, 11 hp

Psychotherapy in Clinical Practice 3, 11 credits

Denna kursplan gäller från och med vårterminen 2020.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT18 , VT20 , HT20 , HT22 , HT23 , HT24

Kurskod	2PT135
Kursens benämning	Psyko terapeutisk klinik 3
Hp	11 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psyko terapi
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Underkänd (U) eller godkänd (G)
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Utbildningsnämnden CNS
Datum för fastställande	2018-03-28
Reviderad av	Utbildningsnämnden CNS
Senast reviderad	2019-10-23
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2020

Särskild behörighet

Godkänt på föregående läsårs samtliga kurser krävs för att vara behörig till denna kurs.

Student som underkänts på verksamhetsförlagd utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Mål

Kursen syftar till att kunna göra diagnostiska överväganden och att kliniskt tillämpa kognitiv beteendeterapi med patienter som uppvisar problematik där psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser eller svårare personlighetsyndrom är aktuella. I det ingår att diagnostiskt kartlägga, inhämta information om, samt bedöma behovet av och möjlighet att tillgodogöra sig behandling med kognitiv beteendeterapi vid komplex problematik.

I kursen ska också kunskaper från andra kurser på programmet integreras och tillämpas praktiskt. Syftet är att utveckla terapeutfärdigheter genom att granska, reflektera kring, samt följa den egna utvecklingen

som terapeut. Detta inbegriper även att utveckla färdigheter att hantera egen stress och känslomässig påfrestning som kan uppstå i rollen som psykoterapeut. Särskild tonvikt läggs vid färdigheter som krävs i relation till patienter med komplex problematik och samsjuklighet.

Kunskap och förståelse

När det gäller komplex problematik där psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser eller svårare personlighetssyndrom är aktuella ska studenten efter godkänd kurs kunna

- kritiskt reflektera kring kognitiva och beteendeterapeutiska behandlingsprinciper och evidensbaserade metoder som är tillämpliga vid de aktuella tillstånden
- kritiskt reflektera kring faktorer som bör vägleda val av behandlingsmål i samband med de för patienterna aktuella tillstånden
- reflektera kring bakgrunden till patientens upplevelser och perspektiv, samt hur dessa uttrycks i den psykoterapeutiska processen
- kritiskt granska och reflektera kring metoder för att kontinuerligt uppmärksamma och beskriva kvaliteten i det egna terapeutiska beteendet och professionella roll i relation till effekter på patienten i terapituationen

Färdigheter och förmågor

När det gäller de för kursen aktuella tillstånden ska studenten efter godkänd kurs visa förmåga att

- göra diagnostiska iakttagelser med hänsyn till eventuell samsjuklighet och utifrån dessa formulera behandlingsmål
- vid genomförande av behandling visa kännedom om sjukdomsförlopp och effekter av farmakologisk behandling
- adekvat dokumentera sitt behandlingsarbete i form av journalanteckningar, inspelning av sessioner, sessionsrapporter och behandlingsrapporter
- inhämta adekvat information om patientens problembild, sammanställa den och återkoppla kartläggningen på ett för patienterna anpassat sätt som grund för förslag på åtgärder
- genomföra beteendeanalys och/ eller fallkonceptualisering, formulera arbetshypoteser och utifrån det arbetet planera behandlingsinterventioner i samarbete med patienten
- sträva efter funktionell allians med patienterna och kontinuerligt uppmärksamma och bedöma patienternas motivation inför behandling och förändringar i alliansen
- följa behandlingsplanen, kritiskt analysera utfallet samt revidera den vid behov, i syfte att bättre nå behandlingsmålen
- samarbeta, formulera relevanta frågor och föra dialog med psykoterapihandledare, kollegor och medstudenter samt på ett strukturerat sätt presentera relevant kliniskt material och problemställningar
- ta till sig information och återkoppling på patientarbetet från handledaren samt följa handledarens råd
- kontinuerligt uppmärksamma, beskriva och reflektera över kvalitén i det egna terapeutiska beteendet och den professionella rollen
- kritiskt granska och reflektera över eget terapeutbeteende, samt vidta åtgärder för att möta ett identifierat utvecklingsbehov
- reflektera över den egna upplevelsen av tillämpningen av psykoterapeutiska interventioner utifrån såväl psykoterapeut- som patientroll
- reflektera kring forskning och teorier kring psykoterapeuters yrkesutveckling och yrkesspecifika risker och problem

Värderingar och förhållningssätt

När det gäller de för kursen aktuella tillstånden ska studenten efter godkänd kurs visa förmåga att

- förhålla sig professionellt gentemot patienter och deras närstående
- inse betydelsen av den egna aktiviteten för kunskapsgenereringen i samband med handledning
- reflektera över lagstiftningens konsekvenser för det kliniska arbetet, samt hur behandlingen ska

- genomföras med hänsyn till institutionella regler och förutsättningar
- reflektera över aktuella problemställningar relaterade till vårdens genomförande
- iaktta och analysera mångfaldsaspekters betydelse vid bedömning och reflektera över egna värderingar som kan påverka eget yrkesutövande, inklusive vad det innebär att inte diskriminera någon pga av dennes könstillhörighet, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionsvariation

Innehåll

Kursen ska ge fördjupad kunskap om och integrerade färdigheter i att tillämpa evidensbaserade, kognitiva och beteendeterapeutiska behandlingsprocedurer vid problematik där psykotiska syndrom med eller utan affektiva symptom, utvecklingsrelaterade funktionsavvikelser eller svårare personlighetssyndrom föreligger.

Kursen består av följande tre (3) moment:

Psykiatrisk diagnostik och inriktningsspecifik bedömning 3, 3.0 hp

Betygsskala: GU

I momentet ska studenterna samla in adekvat information vid ovanstående komplexa tillstånd, vilket inkluderar att ta del av tidigare journaler och utredningar och utifrån det göra diagnostiska överväganden samt psykoterapibedömningar. I det ingår att när så är befogat göra diagnostiska intervjuer.

Kognitiv beteendeterapi under handledning 3, 7.0 hp

Betygsskala: GU

Tonvikt ligger på val av behandlingsmål och interventioner, samt att värdera och ta ställning till lämpliga evidensbaserade behandlingar vid de för kursen aktuella tillstånden. Särskild tonvikt läggs på faktorer såsom struktur och alliansskapande strategier vid tillämpning av kognitiv beteendeterapi vid komplex problematik. Vikt läggs också vid att på ett fördjupat sätt arbeta med beteendeanalys och/eller fallkonceptualisering vid samsjuklighet och att löpande utvärdera och revidera denna i syfte att nå behandlingsmålen. De organisatoriska, juridiska och institutionella förutsättningarna för psykoterapihandledningen uppmärksammas och analyseras.

Självupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter 3, 1.0 hp

Betygsskala: GU

Momentet berör terapeutfärdigheter och hur dessa kan identifieras och utvecklas utifrån den enskilda studentens behov. Fokus ligger på att utveckla förmågan att reflektera över egna reaktioner och beteenden i relation till patientarbetet, det psykoterapeutiska arbetssättet samt utvecklingen av den professionella rollen som psykoterapeut. I momentet ska studenten formulera individuella utvecklingsmål och aktivt arbeta med interventioner för att uppnå dessa.

Arbetsformer

Moment 1, Psykiatrisk diagnostik och inriktningsspecifik bedömning och moment 2, Kognitiv beteendeterapi under handledning

Undervisningen sker på studenternas praktikplacering i form av verksamhetsförlagd utbildning (VFU). I

psykoterapihandledning i grupp om 3-4 studenter ges möjlighet till reflektion, diskussion och analys av patientarbetet med avseende på såväl diagnostiska ställningstaganden som psykoterapeutiska. Som underlag för psykoterapihandledningen används inspelade psykoterapisessioner liksom skriftliga sessionsrapporter. Undervisningen förutsätter att studenten aktivt bidrar med reflektioner kring eget och andra gruppmedlemmars patientmaterial.

Moment 3, Självpupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter

Momentet består av seminarium, individuella mentorsamtal och mentorsledda reflektionsgrupper. Studenten ska utveckla egen erfarenhet av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi samt få metoder för självreflektion, analys och kritisk granskning av utvecklingen av sin egen terapeutroll. De två huvudsakliga arbetsformerna för detta är

- Individuella mentorsamtal
Samtalen syftar till att formulera och följa upp individuella mål, samt vidmakthållande av terapeutisk kompetens. En skriftlig utvecklings- och vidmakthållandeplan för studenten ska göras och lämnas till mentorn.
- Reflektionsgrupp
I reflektionsgruppen får studenten egen erfarenhet av terapeutisk teknik (upplevelsebaserat) vilket sker i interaktion med övriga deltagare i gruppen samt med en reflektionsgruppsledare. I denna del tillämpas olika pedagogiska metoder för att beröra aspekter av terapeutfärdigheter samt att observera, analysera och kritiskt reflektera kring utvecklingen av den egna rollen som psykoterapeut. Studenten ska genom tillämpning av terapeutiska tekniker inom kognitiv beteendeterapi på sig själv, utveckla sin egen terapeutroll. Studenten ska även mellan undervisningstillfällena arbeta med hemuppgifter.

Examination

Examination genomförs kontinuerligt genom bedömning av studentens kompetens att göra diagnostiska överväganden och i att utöva kognitiv beteendeterapi på de aktuella patienterna på praktikplaceringen. För godkänt ska studenten lämna inspelade psykoterapisessioner och sessionsrapporter för varje session, samt aktivt delta i diskussioner kring de aktuella patienterna i samband med psykoterapihandledningen. Bedömning sker också via rollspel som gestaltar relevanta terapeutbeteenden. Beteendeanalyser och/eller fallkonceptualiseringar ska godkännas av psykoterapihandledaren i samband med att behandlingen inleds. För godkänt krävs också att studenten för varje genomförd behandling skriver en behandlingsrapport enligt beskriven modell där behandlingen sammanfattas och kritiskt granskas av studenten. Denna ska godkännas av handledaren. Studenten måste även ha fullgjort kraven på journalföring under terminen för att godkännas på kursen.

När det gäller tillämpningsdelarna av moment 1 och 2 sker examinationen inom ramen för psykoterapihandledningen och det verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på praktikplatsen. Närvaro är obligatoriskt och studenten godkänns ej vid mer än 20% frånvaro per termin.

Detta är en kliniskt tillämpad kurs och vid underkänt har studenten rätt att gå om kursen en (1) gång. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs. Student som underkänts på VFU till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen har fullföljts.

Moment "Självpupplevd erfarenhet och kliniska färdigheter", examineras genom att studenten utarbetat

en skriftlig utvecklingsplan vad gäller den egna utvecklingen i rollen som psykoterapeut. Reflektionsgruppsträffar är obligatoriska och studenten godkänns ej vid mer än 20% frånvaro. Mentorsamtalen är obligatoriska och vid frånvaro ska student och mentor snarast komma överens om ett nytt tillfälle för mentorssamtal.

Möjlighet till undantag från kursplanens föreskrifter om examination

Om det föreligger särskilda skäl, eller behov av anpassning för student med funktionsnedsättning får examinator fatta beslut om att frånga kursplanens föreskrifter om examinationsform, antal examinationstillfällen, möjlighet till komplettering eller undantag från obligatoriska utbildningsmoment, m.m. Innehåll och lärandemål samt nivån på förväntade färdigheter, kunskaper och förhållningssätt får inte ändras, tas bort eller sänkas.

Övergångsbestämmelser

Examination kommer att tillhandahållas under ett år efter en eventuell nedläggning av kursen alternativt vid ny kursplan.

Övriga föreskrifter

Kursutvärdering sker enligt riktlinjer fastställda av Karolinska Institutet.

Varje student ska inlämna intyg från arbetsgivaren som visar att studenten under aktuell termin har haft deltidstjänstgöring med psykoterapeutiska arbetsuppgifter inom psykiatrisk vård eller motsvarande

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

Case formulation in cognitive behaviour therapy : the treatment of challenging and complex cases

Tarrier, Nicholas; Johnson, Judith

2. ed. : London : Routledge, 2016 - 384 s.

ISBN:9780415741781 LIBRIS-ID:19249325

[Sök i biblioteket](#)

Clinical handbook of psychological disorders : a step-by-step treatment manual

Barlow, David H.

Fifth edition. : New York : The Guilford Press, 2014. - xvi, 768 p.

ISBN:9781462513260 (hardcover) LIBRIS-ID:16260484

[Sök i biblioteket](#)

Etik och juridik för psykologer och psykoterapeuter

Sverne Arvill, Ebba; Hjelm, Åke; Johnsson, Lars-Åke; Sääf, Christina

6. uppl. : Lund : Studentlitteratur, 2015 - 361 s.

ISBN:9789144103587 LIBRIS-ID:17978461

[Sök i biblioteket](#)

Experiencing CBT from the inside out : a self practice/self-reflection

Bennett-Levy, James.; Thwaites, Richard; Haarhoff, Beverly; Perry, Helen

New York : Guilford, 2015. - xvi, 278 pages

ISBN:1462518893 LIBRIS-ID:17851919

[Sök i biblioteket](#)

Farmer, Richard F.; Chapman, Alexander L.

Behavioral interventions in cognitive behavior therapy : practical guidance for putting theory into action

Second edition. : Washington, D.C. : American Psychological Association, [2016] - vi, 430 p.
ISBN:9781433820359 LIBRIS-ID:18240553

[Sök i biblioteket](#)

Kingdon, David G.; Turkington, Douglas

Cognitive therapy of schizophrenia

New York : Guilford Press, cop. 2005 - xvi, 219 s.

ISBN:1-59385-104-9 (alk. paper) LIBRIS-ID:9804213

URL: <http://www.loc.gov/catdir/bios/guilford051/2004012738.html>

[Sök i biblioteket](#)

Oxford guide to behavioural experiments in cognitive therapy

Bennett-Levy, James

Oxford : Oxford University Press, 2004 - xxi, 461 s.

ISBN:0-19-852916-3 (hft.) LIBRIS-ID:9373318

[Sök i biblioteket](#)

Rekommenderad litteratur

Barlow, David H.; Stalby, Christina

Unified protocol : diagnosöverskridande psykologisk behandling. Arbetsbok

1. utg. : Stockholm : Natur & kultur, 2013 - 257 s.

ISBN:978-91-27-13434-8 LIBRIS-ID:13751664

[Sök i biblioteket](#)

Wright, Jesse H.

Cognitive-behavior therapy for severe mental illness : an illustrated guide

1st ed. : Washington, DC : American Psychiatric Pub., cop. 2009 - xx, 354 p.

ISBN:978-1-58562-321-1 (alk. paper) LIBRIS-ID:11579323

[Sök i biblioteket](#)

Hackmann, Ann; Bennett-Levy, James; Holmes, Emily A.

Oxford guide to imagery in cognitive therapy

Oxford : Oxford University Press, 2011 - xlii, 233 p.

ISBN:9780199234028 (alk. paper) LIBRIS-ID:13541608

[Sök i biblioteket](#)

O'Donohue, William T.; Fisher, Jane E.

General principles and empirically supported techniques of cognitive behavior therapy

Hoboken, N.J. : Wiley, 2009. - xxiii, 743 p.

ISBN:047022777x LIBRIS-ID:12088224

[Sök i biblioteket](#)

Kåver, Anna; Nilsonne, Åsa

Dialektisk beteendeterapi vid emotionellt instabil personlighetsstörning : teori, strategi och teknik

Stockholm : Natur och kultur, 2002 - 295, [1] s.

ISBN:91-27-08379-9 (inb.) LIBRIS-ID:8555475

[Sök i biblioteket](#)

Linehan, Marsha M.

Dialektisk beteendeterapi : färdighetsträningsmanual

Stockholm : Natur och kultur, 2000 - 263, [1] s.

ISBN:91-27-07347-5 (inb.) LIBRIS-ID:7230155

[Sök i biblioteket](#)

Stott, Richard

Oxford guide to metaphors in CBT : building cognitive bridges

Oxford : Oxford University Press, 2010 - viii, 249 p.

ISBN:9780199207497 (pbk. : alk. paper) LIBRIS-ID:12127396

[Sök i biblioteket](#)